

Muz 605/III/III

1838-4

2200. TUD. KÖNYVTÁR
Lelt. sz.: 1445

A honvédelemről szóló 1939:II.
törvénycikk végrehajtására
vonatkozó

P.L.
4. jss.

Utasítás

ELMUNDSÁV 1972.

III. Rész 3. Cím.

Rövidítések:

A honvédelemről szóló 1939:II. törvénycikk: „Htv.” A honvédelemről szóló 1939:II. törvénycikk végrehajtási utasítása: „Htv. U.”

Az Utasítás szövegében az említett törvény „T”, az Utasítás maga „U” betűvel kerül megjelölésre, de ha az Utasításban a III. Rész Jelen 3. Címének valamelyik §-ára, bekezdésére vagy pontjára történik utalás, csak az illető §., bekezdés vagy pont száma jelöltetik meg.

1838

**A honvédelemről szóló 1939: II.
törvénycikk végrehajtására
vonatkozó**

Utasiítás

III. Rész
3. Cím.

Rövidítések:

A honvédelemről szóló 1939:II. törvénycikk: „Htv.” A honvédelemről szóló 1939:II. törvénycikk végrehajtási utasítása: „Htv. U.”

Az Utasítás szövegében az említett törvény „T”, az Utasítás maga „U” betűvel kerül megjelölésre, de ha az Utasításban a III. Rész jelen 3. Címének valamelyik §-ára, bekezdésére vagy pontjára történik utalás, csak az illető §., bekezdés vagy pont száma jelöktetik meg.

Tartalomjegyzéket lásd az Utasítás végén.

7833 Attila-nyomda részvénytársaság, Budapest.
II. kerület, Szász Károly-utca 3—5. Telefon: 1-500-80.
Igazgató: KULCSÁR ANDOR.

I. FEJEZET.

A lövészkötelezettség célja. Irányító, felügyelő és ellenőrző hatóságok és parancsnokságok. Lövészalakulatok. A lövészkiképzés helyi szervei.

1. §. A lövészkötelezettség célja.

A lövészkötelezettség célja a honvédség I. tartalékának és I. póttartalékának tagjai körében a hagyományos magyar katonai erények ápolása, a katonai tudás és ismeretek megőrzése és továbbfejlesztése. (T. 55. §. (1) bekezdés, 9160/1939. M. E. számú rendelet 1. §.)

2. §. Irányító, felügyelő és ellenőrző hatóságok és parancsnokságok.

(1) A lövészkötelezettség teljesítése tekintetében az irányítást, felügyeletet és ellenőrzést az alábbi hatóságok és parancsnokságok gyakorolják:

- a) a honvédelmi miniszter,
- b) a honvéd vezérkar főnöke,
- c) a hadseregparancsnokságok,
- d) a hadtestparancsnokságok és a légierők parancsnoksága,
- e) a gyalogdandárparancsnokok,
- f) a honvéd kiegészítő parancsnokságok,
- g) a járási (városi, Budapest székesfővárosban a kerületi) katonai parancsnokságok.

(2) Az előbbi bekezdésben említett hatóságoknak és parancsnokságoknak a lövészkötelezettség teljesítésének irá-

nyításával, felügyeletével és ellenőrzésével kapcsolatos teendőit szervei határozványaik, az ügykörüket szabályozó rendeletek és a jövőben esetenként kiadandó külön rendeletek szabályozzák.

3. §. Lövészalakulatok.

(1) A lövészkötelezettség teljesítése csapatszerű lövészalakulatokban történik. (9160/1939. M. E. számú rendelet 3. §. (1) bekezdés.)

(2) A lövészcsapatok szervezési és igazgatási egysége a lövészcsoporthoz tartozik. (9160/1939. M. E. számú rendelet 3. §. (2) bekezdés.)

(3) A lövészcsoporthoz, — melyekben a lövészkötelezettség a lakóhely alapján nyerne beosztást, — községenként, szükség esetén több község (tanyacsoport) összehívásával kell megalakítani. Nagyobb községekben (városban, Budapest székesfővárosi kerületben) — a lövészkötelezettség számához mérten — több lövészcsoporthoz is alakítható. (9160/1939. M. E. számú rendelet 3. §. (3) bekezdés.)

(4) Több lövészcsoporthoz lövészkerületbe kell összevonni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 3. §. (4) bekezdés.)

(5) A lövészkerületeknek és lövészcsoporthoz helyi megjelölését, lövészcsoporthoz lövészkerületbe összevonását, továbbá a lövészcsoporthoz beosztható lövészek számát, a lövészcsoporthoz összetételét és belső tagozását külön rendelet szabályozza.

4. §. A lövészkiképzés helyi szervei.

(1) A lövészkiképzés helyi szervei:

- a) a lövészkerület parancsnok,
- b) a lövészcsoporthoz parancsnok.

(2) A lövészkerület parancsnok a kerületébe tartozó lövészcsoporthoz parancsnoka. Személyileg az ugyan arra a

területre terjedő leventekörzet parancsnokával azonos. Helyette a lövészcsoporthoz tartozó lövészkötelesek közül a lövészkörzet parancsnok által kijelölt tartalékos tiszt (tisztjelölt, altiszt, vagy tiszt).

(3) A lövészcsoportokon belül az egységek és alegységek parancsnokai a lövészkötelezettek közül jelöltetnek ki.

(4) A leventeképzésnél alkalmazott leventecsoport parancsnokok a lövészcsoport igazgatási ügyeit a lövészcsoport nagyságának és rendfokozatuknak megfelelően segédtszti, illetve szolgálatvezetői minőségben intézik.

II. FEJEZET.

**A lövészkötelezettség terjedelme (kezdeté és megszűnése).
Mentesítések. Távolmaradások. Mulasztások és azok igazolása. Elmulasztott foglalkozás utánpótlása. A lövészkötelezettek nyilvántartása.**

5. §. A lövészkötelezettség terjedelme (kezdeté és megszűnése).

(1) A lövészkötelezettség a honvédség I. tartalékához és I. póttartalékához tartozókra terjed ki. (9160/1939. M. E. számú rendelet 4. §. (1) bekezdés.)

(2) A lövészkötelezettség a rendes tényleges szolgálati kötelezettség alapján teljesített tényleges katonai szolgálatnak befejeztével, póttartalékosoknál az első katonai kiképzés befejeztével kezdődik és annak az évnek december hó 31. napjáig tart, amelyben a tartalékos, illetve póttartalékos a 42. életévét betölti. (9160/1939. M. E. számú rendelet 4. § (2) bekezdés.)

(3) A honvédelmi miniszter a honvédségnek a tényleges szolgálati kötelezettség időtartama alatt tartósan szabadságolt tagjait a tényleges szolgálati kötelezettség időtartama alatt is behívhatja lövészkötelezettség teljesítésére. (9160/1939. M. E. számú rendelet 4. §. (3) bekezdés.)

(4) A felülvizsgálati úton a határozat meghozataláig szabadságolt szolgálatköteles lövészkötelezettség alatt nem áll. Az ilyen hadkötelesnek, ha a határozattal a honvédség

kötelékéből el nem bocsáttatik, lövészkötelezettsége a határozat meghozatalát követő évvel kezdődik. (9160/1939. M. E. számú rendelet 4. §. (4) bekezdés.)

6. §. *Mentesítések.*

(1) A lövészkötelezettség alól mentesek:

- a) a m. kir. csendőrség,
- b) a m. kir. rendőrség,
- c) a m. kir. pénzügyőrség és
- d) az állami és közalapítványi erdészet fegyveres személyzete,
- e) a letartóztató intézetek őrszemélyzete,
- f) a papi (papjelölti) kedvezményben részesült hadkötelesek,
- g) az állandóan külföldön tartózkodó lövészkötelezettek,

h) a T. 21. §-ának (8) bekezdése alapján leventeoktatói szolgálatra kötelezettek, továbbá a helyi leventeparancsnokok, ama leventeparancsnokok kivételével, akik a lövészcsoporthoz is szolgálatot teljesítenek,

i) az országgyűlésnek tartalékos vagy póttartalékos tagjai az országgyűlés együttlétében, kivéve, ha a lövészkötelezettséget önként teljesíteni akarják és erre az országgyűlés illető házának engedélyét megszerzik. (9160/1939. M. E. számú rendelet 6. §. (1) bekezdés.)

(2) Az országgyűlésnek a lövészkötelezettség teljesítését önként vállaló tagjai lövészkötelezettségüknek általában abban a lövészcsoporthoz tartoznak eleget tenni, amelynek területén lakóhelyük van. Ettől a szabálytól az érdekelt kérelmére eltérésnek van helye. Az országgyűlésnek a lövészkötelezettség teljesítését önként vállaló tagjai a lövészkötelezettség teljesítésére irányuló szándékukat — az országgyűlés illető háza által adott engedély csatolása mellett — a lakóhelyük szerint illetékes honvéd kiegészítő parancsnokságnak jelentik be. (9160/1939. M. E. számú rendelet 5. §. (2) bekezdés.)

7. §. Távolmaradások. Mulasztások és azok igazolása.

Elmulasztott foglalkozás utánpótlása.

(1) Ha a lövészkötelezett a foglalkozáson nem tud megjelenni, köteles ezt a lövészcsoport parancsnoknak vagy helyettesének a foglalkozás kezdetéig személyesen, avagy ha egészségi állapota miatt személyesen nem jelentkezhetik, megbízottja útján szóval vagy írásban jelenteni és igazolni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 6. §. (1) bekezdés.)

(2) A lövészcsoport parancsnoknak vagy helyettesének, valamint előjáróinak jogában áll a mulasztás bejelentett okát ellenőrizni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 6. §. (2) bekezdés.)

(3) Indokolt esetben a lövészcsoport parancsnok vagy helyettese a mulasztás utólagos igazolását is köteles elfogadni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 6. §. (3) bekezdés.)

(4) Ha a mulasztás oka betegség, a betegséget hatósági orvosi bizonyítvánnyal kell igazolni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 6. §. (4) bekezdés.) Az orvosi vizsgálatot a lövészkötelezett lakóhelye szerint illetékes községi (kör) orvos, illetőleg városi orvos, Budapesten a kerületi közigazgatási szolgálatra beosztott tiszti orvos teljesíti. A vizsgálat és az annak alapján kiállított bizonyítvány díjmentes. Az orvosi bizonyítvány, mindaddig, míg azt más célra nem használják, az okirati illeték alól is mentes.

(5) Azokat a foglalkozásokat, amelyekről való elmarádást nem megbetegedés okozza, egy a lövészkörzeten belül fekvő és a lövészkörzet parancsnok által már előre megjelölt lövészcsoport legközelebbi foglalkozása alkalmával pótolni kell. (9160/1939. M. E. számú rendelet 6. §. (5) bekezdés.) Az ilyen pótlás helyéül szolgáló lövészcsoportokat a lövészkörzet parancsnokok évenként szeptember hó folyamán jelölik meg és hirdessék ki.

(6) Igazolatlan mulasztás esetén a fegyelmi szabályok szerint kell eljárni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 6. §. (6) bekezdés.)

(7) A mulasztásokat a „Lövészkötelezettek lajstromá”-ban (1. sz. minta) elő kell jegyezni, annak a feltüntetésével, hogy a mulasztás igazoltnak vétetett-e vagy sem. (9160/1939. M. E. számú rendelet 6. §. (7) bekezdés.)

8. §. A lövészkötelezettek nyilvántartása,

(1) A lövészkötelezettek nyilvántartására vonatkozó rendelkezéseket a jelen U. III. Részének 4. Címe és a 100/1940. B. M. számú rendelet II. fejezete (Népmozgalmi nyilvántartás) tartalmazzák.

(2) A „Lövészkötelezettek lajstromá”-nak mintáját az 1. számú minta tünteti fel.

1. sz. minta.

III. FEJEZET.

A kiképzés anyaga. A kiképzés végrehajtása. A lövészkiképzési év. A lövészkiképzési idő. A lövészkiképzés teljesítésének részletes szabályai. Ünnepek.

9. §. A kiképzés anyaga.

A lövészkiképzés anyagát a kiképzés feladatának és a korszerű követelményeknek megfelelően a honvédelmi miniszter külön rendelettel szabályozza. (9160/1939. M. E. számú rendelet 7. §.)

10. §. A kiképzés végrehajtása.

(1) A kiképzés általában a lövészkötelezettek lakóhelyén, lövészcsoportonként és ezeken belül a létszámviszonyokhoz és a lehetőségekhez képest fegyvernemenként (csapattestenként) történik. (9160/1939. M. E. számú rendelet 8. §. (1) bekezdés.)

(2) Ha a lövészkörzetben több különböző fegyvernemből álló lövészcsoport van, a lövészcsoportokat kiképzés végett fegyvernemenként össze lehet vonni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 8. §. (2) bekezdés.)

(3) A lövészcsoportok kiképzését a lövészkörzet parancsnoka személyesen vezeti.

(4) A lövészcsoportokba tartozó tartalékos tisztek (tisztjelöltek), hasonlóállásúak, altisztek és tisztesek a lövészkiképzésen rendfokozatuknak megfelelő parancsnoki és ok-

tatói minőségben vesznek részt. Szükség esetén, ha a létszámviszonyok megengedik, az altiszteket és a tiszteseket elkülönítve lehet kiképezni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 8. §. (3) bekezdés.)

(5) A tartalékos tisztek (tiszjelöltek), hasonlóállásúak, — fegyvernemüknek (szolgálati ágaknak) megfelelően külön tiszti foglalkozás keretében vesznek részt a lövésztovábbképzésen. (9160/1939. M. E. számú rendelet 8. §. (4) bekezdés.)

(6) Helyőrségekben és azok közelében a csapatok tisztjei és altisztjei a kiképzés vezetésébe bevonhatók. (9160/1939. M. E. számú rendelet 8. §. (5) bekezdés.)

(7) A következő bekezdés esetének kivételével az (5) bekezdésben említett továbbképzés tekintetében a honvéd vezérkar főnöke, a (6) bekezdésben említett foglalkoztatás iránt pedig a területileg illetékes hadtestparancsnokság intézkedik.

(8) A légierők állományába tartozó azok a tartalékosok, akiknek neve a honvédelmi miniszter által ebből a célból évenként kiadott névjegyzékbe felvétetik, lövészkötelezettségüknek a „Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap“ vezetése alatt álló annál a repülőegyesületnél tartoznak eleget tenni, amely lakóhelyükhöz legközelebb esik. Ezek foglalkoztatása iránt a légierők parancsnoksága intézkedik.

11. §. A lövészkiképzési év. A lövészkiképzési idő. *A lövészkiképzés teljesítésének részletes szabályai.*

(1) A lövészkiképzési év minden év szeptember hó 1. napján kezdődik és június hó 20. napjával végződik. (9160/1939. M. E. számú rendelet 9. §. (1) bekezdés.)

(2) A lövészkötelezettek egy lövészkiképzési év alatt legfeljebb kilenc hónapon át havonként egyszer, évi harminchat órában vehetők igénybe a lövészkiképzés céljaira. (9160/1939. M. E. számú rendelet 9. §. (2) bekezdés.)

(3) Egy-egy lövészfoglalkozás időtartama három óránál kevesebb és hat óránál több nem lehet. Egy-egy kiképzési évben legfeljebb háromszor lehet tartani hat-hat órás foglalkozást. A lövészkötelezett lakóhelyéről a foglalkozás helyére és vissza megtett úttal, valamint a foglalkozás megkezdését megelőző létszámmegállapítással eltelt idő a kötelező foglalkozási időbe nem számít bele. (9160/1939. M. E. számú rendelet 9. §. (3) bekezdés.)

(4) A lövészkiképzést rendszerint vasárnap vagy ünnepnap délután kell megtartani, szükséghez képest azonban hétköznap délután is lehet megtartani. Nemzeti ünnepeken, az Államfő születésnapján és névnapján, a honvédség karácsonyi és húsvéti szünete alatt, a római katolikusokat Úrnapján és Nagyboldogasszony napján, a református, ágostai evangélikus és unitárius vallású lövészkötelezetteket a reformáció emlékünnepén, görögkeleti vallású lövészkötelezetteket pedig a görögkeleti naptár szerint számított karácsonyi és húsvéti ünnepek alatt, továbbá a görögkeleti és görögkatolikus vallású lövészkötelezetteket Vízkereszt ünnepén lövészfoglalkozásra behívni nem szabad. (9160/1939. M. E. számú rendelet 9. §. (4) bekezdés.)

(5) A lövészkötelezetteknek a lövészkiképzésre való igénybevételénél a mezőgazdasági munkálatok folyamatára figyelemmel kell lenni. A foglalkozási időszakok ezen korlátozása azonban nem járhat az évi foglalkozási idő csökkenésével. (9160/1939. M. E. számú rendelet 9. §. (5) bekezdés.)

(6) Az egyéb foglalkozási ágak kereseti viszonyaira való tekintettel a következőket kell szem előtt tartani:

a) Az állami, köz- és magánüzemekben, továbbá azon iparágaknál foglalkoztatott lövészkötelezetteknek, amelyek főkeresete vasár- és ünnepnapokra esik, a vasárnapi, illetve ünnepnap foglalkozáson való részvételét több egyént foglalkoztató üzemeknél a személyzet megfelelően váltott igénybevételével kell biztosítani. Ahol ez az üzemnél foglalkoztatott lövészkötelezett egyének csekély számára való tekintettel nem lehetséges, az illető üzem (iparág) alkalmazottait hétköznap kell foglalkoztatni.

b) Amennyiben a szorosan vett vasúti végrehajtó szolgálatnál alkalmazottak (vonatkísérők, mozdonyvezetők, fűtők) a forgalom előre nem látható ingadozásai miatt egyik meghatározott foglalkozási napon sem tudnának megjelenni, távolmaradásukat az illetékes szolgálati főnökségnek a foglalkozás napján leadandó írásbeli igazolása alapján igazoltatni kell venni és az elmaradt foglalkozást pótolni nem kell.

c) A hajózási vállalatoknál foglalkoztatott és a vándoriparban foglalkozó, valamint a pásztorkodást űző lövész-kötelezettek az állandó lakóhelyükön töltött idő alatt tesznek eleget lövész-kötelezettségüknek. Ezek lövész-kötelezettségük teljesítésére — kivételesen — havonta kétszer is igénybe vehetők. Egy-egy foglalkozás ideje ebben az esetben sem haladhatja túl a hat órát.

d) Azok a mezőgazdasági munkavállalók, akik nem a lakóhelyükön dolgoznak, mindenkori foglalkozási helyükön tesznek eleget lövész-kötelezettségüknek. (9160/1939. M. E. számú rendelet 9. §. (6) bekezdés.)

(7) A lövész-kötelezettek foglalkoztatásának idejét a jelen §. rendelkezéseinek figyelembevételével részletesen a honvéd hadtestparancsnokságok és a légierők parancsnoksága szabályozzák. (9160/1939. M. E. számú rendelet 9. §. (7) bekezdés.)

12. §. Ünnepek.

(1) A honvéd-napot a lövészcsoporthoz is megünnepelik. Ugyanazon a napon lövészünnepeket is kell rendezni. A lövészünnepek keretében a magyar katona háborús teljesítményeinek ébrentartására a területileg illetékes csapatok emléknapijairól is meg kell emlékezni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 10. §.)

(2) A lövészünnepeken eltöltött idő beszámít a lövész-kiképzési időbe.

(3) A csapatok emléknapijaira az illető csapatok állományába tartozó lövész-kötelezetteket meg lehet hívni. A megjelenéssel járó költségek a lövész-kötelezettet terhelik.

IV. FEJEZET.

A lövészelvény.

13. §. *A lövészelvény jelentősége.*

A lövészelvény a lövészkötelezettek együvé tartozásának külső kifejezője.

14. §. *A lövészelvény leírása. A lövészelvénnel díszített tábori sapka viselése.*

(1) A lövészelvény (1. számú ábra) kétoldalt babérokoszorúval övezett fémpajzs, a pajzson két keresztbe fektett

(Kisebbitett nagyság.)

1. számú ábra.

tett puska, melyeket merőlegesen kard keresztvez. A puskák és kard keresztvezési pontját pedig sisak fedi. A puskák

felett a magyar szent korona, belőle kiáradó sugarakkal. A pajzs felső felfelé hajló körívén „A HAZÁÉRT“ felirat van. A lövészjelvény, mely 5 cm magas és felső szélén 3.75 cm széles, három változatban készül. És pedig tisztek (tisztjelöltek, hasonlóállásúak) részére aranyozott, altisztek részére ezüstözött, tisztések és rendfokozat nélküli egyének részére bronz kivitelben.

(2) A lövészjelvény a honvédségi tábori sapkán a gombok felett viselendő. A tábori sapkát a lövészkötelezett honvédségnél viselt rendfokozatának megfelelő rangjelzés díszíti. A tábori sapka baloldalán a topánok alatt a lövészkötelezett fegyvernemének megfelelő színű háromszögű posztó van.

(3) A lövészkötelezettek a foglalkozásokon, valamint a lövészünnepélyeken a lövészjelvénnel díszített tábori sapkával kötelesek megjelenni. A lövészjelvénnel díszített tábori sapkát csak a foglalkozásokon (ünnepélyeken), valamint a gyakorlat (ünnepély) helyére és onnan visszamenet szabad viselni. A lövészjelvényt nem viselheti az, aki nem áll lövészkötelezettség, illetve tényleges szolgálati kötelezettség alatt.

15. §. *A lövészjelvénnel díszített tábori sapka beszerzése.*

A lövészjelvénnel díszített tábori sapka beszerzéséről a tisztek (tisztjelöltek) saját költségükön tartoznak gondoskodni. A legénységi állományú egyéneket a tényleges szolgálati kötelezettség alapján teljesített tényleges katonai szolgálatból való kiválásuk, illetve a póttartaléki kiképzés befejezése alkalmával 5/10-ed értékű, felszerelt és lövészjelvénnel díszített tábori sapkával kell ellátni.

V. FEJEZET.

A lövészkötelezettség teljesítését támogató szervek.**16. §. A vármegyei (törvényhatósági jogú városi) katonai parancsnokságok.**

(1) A vármegyei (törvényhatósági jogú városi) katonai parancsnokságok látják el az összekötő szolgálatot egyfelől a lövészkötelezettség végrehajtását irányító, felügyelő és ellenőrző hatóságok és parancsnokságok, másfelől a vármegyék és a törvényhatósági jogú városok főispánjai és első tisztviselői között. (9160/1939. M. E. számú rendelet 11. §. (1) bekezdés.)

(2) Teendőik részletes szabályozását szervei határozványaik, valamint a szükséghez képest kiadandó külön rendeletek tartalmazzák.

17. §. A polgári közigazgatási hatóságok.

A polgári közigazgatási hatóságok a lövészkötelezettség teljesítését előmozdítani és a lövészkötelezettség vezetésére és végrehajtására rendelt honvédségi szervek részéről a lövészkötelezettség teljesítésének biztosítása érdekében hozzájuk — akár közvetlenül, — akár a vármegyei (törvényhatósági jogú városi) katonai parancsnokságok útján intézett megkereséseket soronkívül elintézni, az előadott kívánságnak pedig — a lehetőséghez képest — teljes mértékben eleget tenni kötelesek. (9160/1939. M. E. számú rendelet 12. §.)

VI. FEJEZET.

Fegyelmi szabályok**18. §. Általános rendelkezések.**

(1) A lövészkötelezettek a lövészkiképzés (foglalkozás) tartama alatt, továbbá e minőségükben tett jelentkezéseik alkalmával a Szolgálati Szabályzat I. Rész 10. §-ában meghatározott fölé- és alárendeltségi viszonyban állanak.

(2) A Szolgálati Szabályzat I. Rész III. Fejezetében az alárendelt (alattos), továbbá a IV. Fejezetében az előljáró (főljebbvaló) magatartására vonatkozó rendelkezések a lövészkötelezettség teljesítése alatt is fennállanak.

(3) A lövészkötelezettek tiszteletadását illetően mindazon esetekben, amelyekben lövészejelvénnel diszített tábori sapkával jelennek meg, a Szolgálati Szabályzat I. Rész 59. §-ában a tiszteletadásokra vonatkozó rendelkezések kötelezők.

19. §. A katonai fegyelmi fenytő hatalom alá tartozó cselekmények.

(1) A lövészkötelezettség alatt álló személyek azokon az eseteken felül, amelyekben a nemtényleges katonai személyek általában katonai fegyelmi szabályok alá tartoznak, a lövészkötelezettség megszegése miatt is a katonai fegyelmi szabályok alatt állanak. [T. 224. §. (2).]

(2) Fegyelmi úton torolható meg továbbá a lövészkötelezettség teljesítésének ideje alatt elkövetett katonai vétés is, ha az alkalmazandó főbüntetést a törvény pénzbüntetésben vagy hat hónapot meg nem haladó szabadságvesztésbüntetésben határozza meg és a fegyelmi úton való megtorlás kielégítőnek mutatkozik. Fegyelmi úton a megtorlás ki van zárva:

a) ha lefokozást kellene kimondani és ez fegyelmi úton ki nem mondható,

b) ha hivatalvesztést avagy a viselt hivatal vagy állás, illetőleg az ügyvédség elvesztését kellene kimondani. (1930: III. t.-c. 4. §.)

20. §. A fegyelmi fenytés nemei.

(1) A lövészkötelezettség alatt álló személyekre a Szolgálati Szabályzat I. Rész 645. pontjában felsorolt fenytésnemeket kell — a rendi fenytések, a laktanya-, szállás- vagy táborfogság, a szigorított fogság és a zsoldmegvonás kivételével — alkalmazni.

(2) A fenytés nemének a fenytés alá eső személy katonai rendfokozatához kell igazodnia.

21. §. Illetékesség a fegyelmi fenytés kiszabására.

(1) A lövészkörzet parancsnoka, illetőleg a 10. §. (8) bekezdésében említett személyek tekintetében a légierők parancsnoksága által kijelölt parancsnok az alosztályparancsnoknak, a járási (városi, Budapest székesfővárosban a kerületi) katonai parancsnok a kikülönített osztályparancsnoknak, a honvéd kiegészítőparancsnok pedig a csapatparancsnoknak fegyelmi fenytő hatalmát gyakorolja.

(2) A honvéd kiegészítőparancsnoknál magasabb parancsnokok, illetőleg a 10. §. (8) bekezdésében említett

személyek tekintetében a légierők parancsnoka ugyancsak a csapatparancsnok fegyelmi fenyítő hatalmát gyakorolják, ha a büntetendő cselekményt:

- a) a szemük láttára, vagy
- b) szolgálati tekintélyük ellen követték el, vagy
- c) döntés vagy a fenyítés kiszabása végett nekik bejelentették, vagy arról más módon tudomást szereztek.

22. §. *Értesítés a fegyelmi fenyítésről.*

(1) A fegyelmi fenyítés kiszabását a megfenyített személy állományilletékes csapattestével és ha az illető közszolgálati alkalmazott (az állam, törvényhatóság, község, város, vagy bármely más köztisztület, közintézet vagy közüzem tisztviselője, vagy állandó jellegű egyéb alkalmazottja) — súlyosabb fegyelmi kihágások esetén — följebbvaló hatóságával is közölni kell.

(2) A közlést legénységi állományú személyekre vonatkozóan a lövészkörzet parancsnokának, a tisztek (hasonló állásúak) tekintetében pedig a honvéd kiegészítőparancsnoknak kell megtennie.

23. §. *A fegyelmi fenyítések végrehajtása.*

A fegyelmi fenyítések végrehajtására nézve a Szolgálati Szabályzat I. Részének ide vonatkozó rendelkezései megfelelően irányadók azzal az eltéréssel, hogy ha különös méltánylást érdemlő szempontok (a megfenyített személy gazdasági vagy családi viszonyai, stb.) indokolttá teszik, a fenyítést — kivételesen — nem kell kiszabása után azonnal végrehajtani; a végrehajtás elhalasztása ilyenkor sem terjedhet a fenyítés kiszabását követő egy hónapon túl.

24. §. A fegyelmi fenyítő hatalomra vonatkozó egyéb szabályok.

Nem tekintve az előző §-okban foglalt, valamint azokat az egyéb eltéréseket, amelyeket a katonai fegyelmi fenyítő hatalomnak a nemtényleges katonai személyek fölött való gyakorlása tekintetében más jogszabályok tartalmaznak, a lövészkötelezettség alatt álló személyek fölött gyakorolt katonai fegyelmi fenyítő hatalomra nézve is a Szolgálati Szabályzat I. Részének XIII. fejezetében meghatározott rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni. Ezeknek a rendelkezéseknek alkalmazása szempontjából az illetékeségre a 21. §. rendelkezései irányadók.

VII. FEJEZET.

A lövészkötelezettséget teljesítők érdekeinek megvédése.**25. §. A lövészkötelezettséget teljesítő közszolgálati alkalmazottakra vonatkozó rendelkezések.**

(1) Az állam, a törvényhatóság, a község (város), úgyszintén bármely más községi terület, közintézet vagy közüzem szolgálatában álló tisztviselő vagy egyéb alkalmazott állandó szolgálati viszonyát a lövészkötelezettség teljesítése miatt nem lehet megszüntetni. (T. 71. §. (1) bekezdés.)

(2) Az előbbi bekezdésben említett tisztviselőt vagy egyéb alkalmazottat lövészkötelezettsége teljesítése miatt az előléptetésnél (kinevezésnél) mellőzni nem lehet. (T. 71. §. (3) bekezdés.)

26. §. A lövészkötelezettséget teljesítő magánalkalmazottakra vonatkozó rendelkezések.

A munka- vagy szolgálatadónak a lövészkötelezettség teljesítésére kellő szabad időt kell a lövészkötelezett alkalmazott részére engedélyezni s a lövészkötelezettség teljesítése miatt a lövészkötelezettet hátránnyal sújtania, a munkából vagy a szolgálatból elbocsátania nem szabad. (T. 72. §. (1) bekezdés utolsó mondata.)

VIII. FEJEZET.

Büntető rendelkezések.**27. §.** *A katonai büntető bíráskodás körébe tartozó cselekmények.*

A lövészkötelezettség alatt álló személyek azokon az eseteken felül, amelyekben a nemténylegesen katonai személyek általában honvéd büntető bíráskodás alá tartoznak, az 1939:II. t.-c. 220. §. (2) bekezdése értelmében a lövészkötelezettség teljesítésének ideje alatt elkövetett katonai bűncselekmények miatt is a honvéd büntető bíráskodás alatt állanak. (9160/1939. M. E. számú rendelet 13. §.)

28. §. *A bűnvádi üldözés elrendelésére illetékes parancsnok.*

A bűnvádi üldözés elrendelésére illetékes parancsnok jogait az előjáró honvéd hadtestparancsok, illetve a légi erők parancsnoka gyakorolja. (9160/1939. M. E. számú rendelet 14. §.)

29. §. *A lövészkötelezettség ellen irányuló izgatás.*

A lövészkötelezettség ellen irányuló izgatás tekintetében a T. 196. §-ának a honvédelem ellen irányuló izgatásra vonatkozó rendelkezései irányadók.

30. §. A lövészkötelezettséggel kapcsolatos kihágások.

(1) A magánalkalmazotti viszonyban álló lövészkötelezettnek nem köztestületi munka- vagy szolgálatadója, ha lövészkötelezett alkalmazottjának a lövészkötelezettség teljesítésére kellő szabad időt nem enged, vagy a lövészkötelezett alkalmazottját a lövészkötelezettség teljesítése miatt hátránnyal sujtja, vagy alkalmazásból elbocsátja, — amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő. A kihágás miatt — a T. 212. §. (1) és (2) bekezdésének alkalmazásával — kiszabható pénzbüntetés nyolcezer pengőig terjedhet. (9160/1939. M. E. számú rendelet 15. §. (1) bekezdés.)

(2) A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, a rendőrség működési területén pedig a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntetőbírósnak hatáskörébe tartozik. (9160/1939. M. E. számú rendelet 15. §. (2) bekezdés.)

(3) Az 1929:XXX. t.-c. 59. §-ának (3) pontja értelmében szakminiszternek a honvédelmi minisztert kell tekinteni (9160/1939. M. E. számú rendelet 15. §. (3) bekezdés.)

(4) Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással büntethető, aki a lövészelvénnyel díszített tábori sapkát, vagy egymagában a lövészelvényt jogtalanul viseli. Pénzbüntetés alkalmazása tekintetében az 1928:X. törvénycikk, az eljárásra a jelen §. (2) és (3) bekezdései irányadók.

IX. FEJEZET.

Anyagi intézkedések.

31. §. *A lövészkötelezettség teljesítésének költségei.*

(1) A lövészkötelezettség teljesítésével kapcsolatban felmerülő költségeket a honvédelmi tárca viseli. (T. 70. §. (1) bekezdés.)

(2) A lövészek a lövészkötelezettség teljesítésével kapcsolatos költségeik megtérítésére igényt nem támaszthatnak, csupán az esetleg felmerülő utazási költségeik megtérítésére van igényük, ha a lövészkiképzés helye állandó lakóhelyüktől 15 kilométernél távolabb fekszik. (T. 70. §. (2) bekezdés.)

(3) A 15 kilométernél távolabb fekvő kiképzési helyre való utazás költségmegtérítése címén az állandó lakóhely és a lövészkötelezettség teljesítésének helye között közlekedő legolcsóbb közlekedési eszköz (vasút, hajó, stb.) viteldíja igényelhető, mégpedig a tiszti (tisztjelölti) állományba tartozók részéről a közlekedési eszköz II., a legénységi állományba tartozó egyének részéről pedig a közlekedési eszköz III. kocsiosztálya szerinti viteldíj.

(4) A felmerült utazási költségeket, bélyegtelen nyugtára — a lövészkörzet parancsnoknak vagy helyettesének azt tanúsító írásbeli igazolása alapján, hogy a megtérítést igénylő a kötelező foglalkozáson tényleg résztvett — a lövészkötelezett állandó lakóhelyének községi elöljáróságára téríti meg.

(5) A községek által folyósított utazási költségeket — az előzetesen beküldött teljesítési okmányok alapján — a hadtestparancsnokságok (2. számú gazdasági hivatal) havonként a községnek visszatérítik.

32. §. Illetékmentesség.

A T. 227. §-ának rendelkezéseit a lövészkötelezettséggel kapcsolatban a bíróságokhoz vagy más hatóságokhoz benyújtott beadvány, fellebbezés vagy egyéb jogorvoslat és az ezeket pótló jegyzőkönyv, valamint az azok alapján hozott határozat tekintetében is alkalmazni kell. (9160/1939. M. E. számú rendelet 16. §.)

33. §. A leventeképzés céljait szolgáló térségek, helyiségek, berendezések és felszerelési tárgyak felhasználása a lövészképzés céljaira.

(1) A községek és a városok a leventeképzés céljára rendelkezésre bocsátott alábbi területeket és helyiségeket kötelesek a lövészképzés használatára is díjmentesen átengedni:

a) gyakorló- és játszóteret,

b) gyakorló- és oktatótermeket,

c) löterekeket (lövöldét),

d) raktárakat. (9160/1939. M. E. számú rendelet 17. §. (1) bekezdés.)

(2) Olyan községekben (városokban), ahol a lövészkötelezettek zárthelyi foglalkoztatására a honvédelmi miniszter, illetve a levente intézmény részéről (a község tulajdonában lévő) helyiségek nem állanak rendelkezésre, az elemi népiskolák helyiségeit — eredeti rendeltetésük sérelme nélkül — az iskolafenntartó hozzájárulásával igénybe

lehet venni. E helyiségeknek a lövészkiképzés szervei által a kötelező kiképzés idejére igényelt külön fűtéséből és világításából, valamint az esetleg szükséges takarításából felmerülő többköltségek megtérítésére a leventeképzés céljaira való használattal felmerülő hasonló költségek megtérítésére vonatkozó szabályok irányadók. (9160/1939. M. E. számú rendelet 17. §. (2) bekezdés.)

(3) Az iskolahelyiségek igénybevételéből felmerülő minden vitás ügyben a vallás- és közoktatásügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel és a még esetleg érdekelt miniszterekkel egyetértésben határoz. Ily vitás ügyeket a járási (városi, Budapesten a kerületi) katonai parancsnok véleményével ellátva kell döntésre felterjeszteni. (9160/1939. M. E. számú rendelet 17. §. (3) bekezdés.)

(4) A kötelező lövészkiképzés alatt igénybevett helyiségek rendeltetészerű használatáért az illetékes lövészkörzet parancsnoka felelős. (9160/1939. M. E. számú rendelet 17. §. (4) bekezdés.)

(5) A jelen §-ban említett kötelezettséggel kapcsolatos közigazgatási határozatokat közölni kell a területileg illetékes járási, városi, Budapesten a kerületi, illetőleg vármegyei (törvényhatósági jogú városi) katonai parancsnokkal. Ha az említett katonai parancsnok úgy találja, hogy a közigazgatási határozat a honvédelem érdekeit sérti, erről a honvédelmi miniszternek jelentést tesz. (9160/1939. M. E. számú rendelet 17. §. (5) bekezdés.)

(6) A vállalatok (üzemek) a leventeképzés céljaira rendelkezésre bocsátott területeiket, helyiségeiket és berendezéseiket, a területileg illetékes katonai parancsnokság igénylése alapján, a lövészkiképzés használatára díjmentesen átengedni kötelesek. (9160/1939. M. E. számú rendelet 17. §. (6) bekezdés.)

34. §. Gyógykezelés és gyógyszerellátás.

(1) Annak a lövészkötelezettnek, aki a lövészkötelezettség teljesítéséből kifolyólag hibáján kívül megsebesül vagy egyéb egészségrontást szenved el, a m. kir. honvédség tényleges állományába tartozókra irányadó rendelkezések szerint rendfokozatának megfelelően gyógykezelésre és gyógyszerellátásra van igénye. (9160/1939. M. E. számú rendelet 18. §. (1) bekezdés.)

(2) Az előbbi bekezdés alkalmazásánál a sebesülés fogalma alá tartoznak nemcsak a mélyebb szövetek (csontok, ízületek, izmok, véredények, idegek, zsigerek) vagy szervek sérülései, hanem azok a sérülések is, amelyek a külső takaró látható sérülése nélkül következtek be (sérvek, hő-behatások, fagyások, stb.).

(3) Az igényjogosult a reánézve állandó lakhelye (tartózkodási helye) szerint illetékes, gyógyításra kötelezett honvédorvost, illetve helyettesét díjmentesen veheti igénybe, továbbá díjmentesen igényelheti ugyanennek az orvosnak igazolása és kijelölése alapján a megfelelő honvédkórház állományába ápolás céljából soronkívül való felvételét. Azokban a helységekből, ahol honvédorvos vagy honvédkórház nincsen és a sérült vagy beteg állapota megkívánja, bármely polgári orvos és polgári kórház (közkórház, magánkórház) igénybevehető. Első segélynyújtáshoz, soronkívül, bármely orvos igénybevehető.

(4) A gyógykezelésből és gyógyszerellátásból, valamint az ezzel kapcsolatban elkerülhetetlen utazásokból és szállításokból felmerülő költségeket a honvédelmi miniszter az igénybevett polgári orvosnak és polgári kórháznak (közkórháznak, magánkórháznak), illetve az igényjogosultnak megtéríti. A megtérítés módját és a költségek mikénti elszámolását a honvédelmi miniszter az illetékes miniszterekkel egyetértően, külön rendelettel szabályozza.

(5) A honvédelmi miniszter esetenként állapítja meg, hogy azt a lövészkötelezettet, akit sérülés, sebesülés vagy

egészségrontás következtében átmenetileg károsodás ért, milyen módon, illetőleg mértékben lehet segélyben része síteni.

35. §. Lövészek és hátramaradottaik gondozása.

A lövészkötelezettség teljesítéséből kifolyólag keletkező gondozási igényeket a m. kir. minisztériumnak 11.200/1939. M. E. sz. rendelete szabályozza.

Minták.

U T A S I T Á S

a „Lövészkötelezettek lajstromá“-nak kitöltéséhez.

Lövészkötelezettek lajstromának rovala	Kitöltendő minek alapján és hogyan?
1—19.	Az U. III. Rész. 4. Cím 4. sz. mellékletében foglaltak szerint.
20.	Pld.: „lev. pk.” v. „papi kedv.” v. „orsz. gyül. képv.”
21.	kp., rep., rádiós, távb., stb.
22.	megfelelő: „m” az eredmény, ha az illető minden lögyak. minden számát lelőtte, kevésbbé megfelelő: „km”, mikor az illető az előírt lögyak-ok felét lőtte le, nem megfelelő: „nm”, ha az illető még ennél is kevesebb löszámot lőtt le. A kiképzés egyéb ágaiban elért eredményt ugyanezen fokozatokkal kell mérni s a végeredményben egy osztályozást kell megállapítani.
40.	Pld.: „megfedd. a kihallg-nál — 1941.” v. „szigorú megfedd. 42./lk.—1942.”
41.	Pld.: „3 havi fogház — 1945.” v. „6 havi súlyosbított fogház — 1944.”
42.	Pld.: „V. 19.”
60.	Pld.: „Msza.” v. „Elhalt 1942. I. 5.” v. „Elkölt. Egerbe 1945. II. 2.”
61.	Ide kell bejegyezni minden olyan szükséges látszó adatot, amely más rovatba nem illeszthető be.

Tartalomjegyzék.

Oldal

I. FEJEZET.

A lövészkötelezettség célja. Irányító, felügyelő és ellenőrző hatóságok és parancsnokságok. Lövészalakulatok. A lövészkiképzés helyi szervei.

1. §. A lövészkötelezettség célja	3
2. §. Irányító, felügyelő és ellenőrző hatóságok és parancsnokságok	3
3. §. Lövészalakulatok	4
4. §. A lövészkiképzés helyi szervei	4

II. FEJEZET.

A lövészkötelezettség terjedelme (kezdeté és megszűnése). Mentésítések. Távolmaradások. Mulasztások és azok igazolása, Elmulasztott foglalkozás utánpótlása. A lövészkötelezettek nyilvántartása.

5. §. A lövészkötelezettség terjedelme (kezdeté és megszűnése)	6
6. §. Mentésítések	7
7. §. Távolmaradások. Mulasztások és azok igazolása. Elmulasztott foglalkozás utánpótlása	8
8. §. A lövészkötelezettek nyilvántartása	9

III. FEJEZET.

A kiképzés anyaga. A kiképzés végrehajtása. A lövészkiképzési év. A lövészkiképzési idő. A lövészkiképzés teljesítésének részletes szabályai. Ünnepek.

9. §. A kiképzés anyaga	10
10. §. A kiképzés végrehajtása	10
11. §. A lövészkiképzési év. A lövészkiképzési idő. A lövészkiképzés teljesítésének részletes szabályai.	11
12. §. Ünnepek	13

IV. FEJEZET.

A lövészelvény.

13. §. A lövészelvény jelentősége	14
14. §. A lövészelvény leírása. A lövészelvénnyel díszített tábori sapka viselése	14
15. §. A lövészelvénnyel díszített tábori sapka beszerzése	15

V. FEJEZET.

A lövészkötelezettség teljesítését támogató szervek.

16. §. A vármegyei (törvényhatósági jogú városi) katonai parancsnokságok	16
17. §. A polgári közigazgatási hatóságok	16

VI. FEJEZET.

Fegyelmi szabályok.

18. §. Általános rendelkezések	17
19. §. A katonai fegyelmi fenyítő hatalom alá tartozó cselekmények	17
20. §. A fegyelmi fenyítés nemei	18
21. §. Illetékesség a fegyelmi fenyítés kiszabására	18
22. §. Értesítés a fegyelmi fenyítésről	19

	Oldal
23. §. A fegyelmi fenyítések végrehajtása	19
24. §. A fegyelmi fenyítő hatalomra vonatkozó egyéb szabályok	20

VII. FEJEZET.

A lövészkötelezettséget teljesítők érdekeinek megvédése.

25. §. A lövészkötelezettséget teljesítő közszolgálati alkalmazottakra vonatkozó rendelkezések	21
26. §. A lövészkötelezettséget teljesítő magánalkalmazottakra vonatkozó rendelkezések	21

VIII. FEJEZET.

Büntető rendelkezések.

27. §. A katonai büntető bíráskodás körébe tartozó cselekmények	22
28. §. A bűnvádi üldözés elrendelésére illetékes parancsnok	22
29. §. A lövészkötelezettség ellen irányuló izgatás	22
30. §. A lövészkötelezettséggel kapcsolatos kihágások	23

IX. FEJEZET.

Anyagi intézkedések.

31. §. A lövészkötelezettség teljesítésének költségei	24
32. §. Illetékmentesség	25
33. §. A leventeképzés céljait szolgáló térségek, helyiségek, berendezések és felszerelési tárgyak felhasználása a lövészkiképzés céljaira	25
34. §. Gyógykezelés és gyógyszerellátás	27
35. §. Lövészek és hátramaradottaik gondozása	28

Minták.

1. sz. minta a 8. §. (2) bekezdéséhez:

Lövészkötelezettek lajstroma 30—33

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84727146

ATTILA-NYOMDA RT.
II., Szász Károly-u. 3-5.
IGAZGATÓ: KULCSÁR A.